

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการบริหารประเทศภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าคณะรัฐมนตรี ได้ดำเนินงานตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญเรื่องของการศึกษา อันเป็นปัจจัยสำคัญในการวางรากฐานของการพัฒนาประเทศ จึงกำหนดนโยบายเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิต ด้วยนโยบาย “เรียนฟรี 15 ปี” เพื่อต้องการให้เยาวชนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา และแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในช่วงปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก

นโยบายดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 ที่ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และสอดคล้องกับข้อกำหนดของนโยบายข้อ 1.3 การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน ข้อ 1.3.1 ว่า “ให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี โดยสนับสนุนตำราในวิชาหลักให้แก่ทุกสถานศึกษา จัดให้มีชุดนักเรียนและอุปกรณ์การเรียนฟรีให้ทันปีการศึกษา 2552 และสนับสนุนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อชดเชยรายการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้ปกครอง” อีกทั้งนโยบายของรัฐด้านการศึกษา ข้อ 3.1.4 กำหนดว่า “จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่อนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาค และความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน”

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ (2516, น. 20) ได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาไว้ในหนังสือปรัชญาการศึกษาว่าการศึกษา หมายถึง

1. วิธีการต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

2. ทฤษฎีต่าง ๆ ที่พยายามจะอธิบาย หรือให้เหตุผลในการถ่ายทอดนั้น ๆ

3. คุณค่าหรืออุดมคติต่าง ๆ ที่มนุษย์พยายามจะเข้าไปถึงโดยอาศัยความรู้ ทักษะ และทัศนคติ

โดยหน้าที่หลักของการศึกษาแล้ว การศึกษาทำหน้าที่ 5 ประการคือ

1. การฝึกฝนอาชีพให้แก่เยาวชน ประชาชนส่งบุตรหลานไปเล่าเรียนในโรงเรียนเพื่อมุ่งหวังว่าเด็กจะมีความสามารถสูงพอที่จะประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตัวภายหลัง

2. การถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เยาวชน สังคมจะยั่งยืนอยู่ได้เพราะสมาชิกของสังคมยึดถือวัฒนธรรมเดียวกัน สมาชิกจะดำรงชีพได้สะดวกก็ต่อเมื่อเขาปรับตัวให้เข้ากับสภาพของสังคมได้เต็มที่ ซึ่งสิ่งที่จะช่วยในการปรับตัวของเขาก็คือ การเรียนรู้และการยอมรับวัฒนธรรมของสังคม ส่วนประกอบของวัฒนธรรมที่ระบบการศึกษาถ่ายทอดให้แก่เยาวชน ได้แก่ ภาษา ความรู้ในสังคมศึกษา วรรณคดี ศาสนา ศิลธรรม มารยาทในสังคม และวิชาสามัญอื่น ๆ

3. การนำความก้าวหน้ามาสู่สังคม ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าก็เพราะคนในสังคมมีความรู้ และความสามารถใหม่ ๆ ตามความก้าวหน้าทางวิชาการ สถาบันที่จะทำให้คนเกิดความรู้ความสามารถคือ สถานศึกษา

4. การสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ชาติ ระบบการศึกษานอกจากจะสอนให้เด็กเรียนรู้และยอมรับวัฒนธรรมในสังคมแล้ว ยังสอนให้เด็กยอมเสียสละผลประโยชน์ส่วนตัวให้แก่ประเทศชาติ สอนให้เกิดความเป็นปึกแผ่น ในบางสังคมนักวิชาการใช้ระบบการศึกษาฝึกฝนให้คนเสียสละทุกอย่างให้แก่รัฐ

5. การส่งเสริมพัฒนาการส่วนบุคคล นอกจากผลประโยชน์ในการประกอบอาชีพแล้ว เด็กยังได้รับผลประโยชน์ในทางวัฒนธรรมการเพิ่มพูนสติปัญญา ความก้าวหน้าทางสังคม ยิ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของสมาชิกในสังคม ระบบการศึกษาจึงถือว่าการส่งเสริมพัฒนาการส่วนบุคคลเป็นหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง

ดังนั้น หากพิจารณาในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับสังคมแล้ว การศึกษามีบทบาทและหน้าที่สำคัญใน 2 ประการ คือ

1. การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความเข้าใจในวัฒนธรรม มีความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป

2. การจัดสรรบทบาท (Role Allocation) การศึกษาจะช่วยกระจายสมาชิกในสังคมให้มีอาชีพ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน แตกต่างกันไปตามลักษณะของการศึกษาที่ปัจเจกบุคคลได้รับมา

จากความสำคัญของการศึกษาดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาไปพร้อมกับการพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ จึงกำหนดเรื่องการพัฒนาการศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งในนโยบายเร่งด่วน “เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ” เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนทั่วประเทศมีสิทธิเท่าเทียมกันในเรื่องของการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญา และชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน เพื่อให้การศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศให้เจริญอย่างยั่งยืนต่อไป

สำหรับนโยบาย “เรียนฟรี 15 ปี” เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อเดือนมกราคม 2552 โดยมี นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบาย โดยแบ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประสานงานข้อมูลจากกระทรวงศึกษาธิการไปตามประเภทสถานศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1.1

แสดงหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประสานงานข้อมูลจากกระทรวง

ศึกษาธิการไปตามประเภทสถานศึกษาต่าง ๆ

ประเภทสถานศึกษา	ระดับชั้น	หน่วยงานที่ดูแลและควบคุมการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี
โรงเรียนสังกัดรัฐบาล	นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 1) จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนสังกัดเอกชน	นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 1) จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
โรงเรียนสาธิต	นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ประเภท สถานศึกษา	ระดับชั้น	หน่วยงานที่ดูแลและควบคุมการ ดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี
โรงเรียน อาชีวศึกษาสังกัด รัฐบาล	นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-3)	สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา
โรงเรียน อาชีวศึกษาสังกัด เอกชน	นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-3)	สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา และสำนักบริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
โรงเรียนสังกัด กศน.	นักเรียนระดับก่อนมัธยมศึกษาตอนต้น จนถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ที่มา: คู่มือเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ (น. 5), โดย กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, กรุงเทพฯ:
ผู้แต่ง.

ซึ่งรายละเอียดเนื้อหาของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี มีความแตกต่างกันตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาดังกล่าว รัฐบาลจึงมีความจำเป็นที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกลยุทธ์การเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วย สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่อใหม่ (ขวัญเรือน อภิณธ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2553)

ทั้งนี้ สื่อต่าง ๆ เหล่านี้ผู้วางแผนมีความคาดหวังว่าจะสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด พร้อมทั้งสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ นำไปสู่การปฏิบัติตามขั้นตอนของนโยบายได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าจากชื่อของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถสร้างความสนใจ และการจดจำให้แก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี เพราะคำว่า “ฟรี” หมายความว่า ไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งตอบสนองความต้องการทางจิตวิทยาของบุคคลโดยตรง อย่างไรก็ตามเมื่อมีการประชาสัมพันธ์นโยบายดังกล่าวนี้ออกไป พบว่ายังคงมีปัญหาในเรื่องของความเข้าใจต่อนโยบายนี้อีกมากพอสมควร โดยเฉพาะในประเด็นที่รัฐบาลกำหนดความแตกต่างของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ในแต่ละประเภทสถานศึกษาข้างต้นที่มีรายละเอียดของการดำเนินการและข้อจำกัดที่แตกต่างกันไปแล้วก็คือ ค่าใช้จ่ายบางอย่างฟรี บางอย่างไม่ฟรี หรือมีค่าใช้จ่ายทุกรายการที่เกี่ยวกับการเรียนแต่ได้รับ และเพื่อให้ได้รับข้อมูลมากขึ้นผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแบบทฤษฎี โดยการ

สำรวจค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทางสื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ และสื่อใหม่เบื้องต้นพบว่า ประชาชนยังคงไม่เข้าใจหรือมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านข่าวหรือบทความที่ปรากฏอยู่ตามสื่อมวลชนทั่วไป อาทิ ในคอลัมน์ข่าวจากหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันพุธที่ 6 พฤษภาคม 2552 หน้า 12 คอลัมน์ลุงแจ่มซึ่งเขียนบทความภายใต้หัวข้อ “เรียนฟรีไม่จริง” โดยเสนอความเห็นแสดงความรู้สึกของผู้ปกครองท่านหนึ่ง เกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ว่า โรงเรียนที่บุตรหลานของตนเรียนอยู่ยังคงเก็บเงินค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนจัดเก็บไม่เท่ากัน ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า นโยบายที่รัฐบาลประกาศใช้ เป็นเรื่องที่ไม่เป็นความจริงหรืออาจมีเรื่องการคอร์รัปชันจากส่วนใดส่วนหนึ่งหรือไม่

นอกจากนี้ ยังมีเหตุการณ์ที่แสดงถึงความไม่รู้ และไม่เข้าใจนโยบายนี้ของรัฐบาลโดยปรากฏในข่าวของกรุงเทพมหานครออนไลน์ วันที่ 18 พฤษภาคม 2552 ว่ามีผู้ปกครองจำนวนมากได้โทรศัพท์เข้าไปที่กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความกระจ่างและการชี้แจงนโยบายนี้ของรัฐบาล ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องออกมาชี้แจงอีกครั้งกับสื่อมวลชน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกกำหนดกลุ่มเป้าหมายคือ “ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ” ซึ่งจะเป็นกลุ่มที่สะท้อนให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์โครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาลในครั้งนี้อาจสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายหรือไม่

ทั้งนี้ เนื่องจากในจังหวัดสมุทรปราการเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้างใช้แรงงาน รายได้น้อย มีความหลากหลายทางด้านประชากรศาสตร์ในเรื่องเพศ อายุ รายได้ การศึกษา สถานภาพ จึงน่าจะทำให้ผลจากการศึกษาในครั้งนี้สะท้อนข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานการสื่อสารของรัฐบาลว่าประชาสัมพันธ์ได้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน และเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ได้เหมาะสมกับพฤติกรรมหรือไม่ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ, 2552)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเลือกสำรวจเฉพาะในกลุ่มโรงเรียนเอกชน ซึ่งชื่อของนโยบายฯ ไม่สัมพันธ์กับรายละเอียดที่รัฐบาลกำหนดให้นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ในโรงเรียนประเภทเอกชน เนื่องจากโรงเรียนกลุ่มนี้จะได้รับสิทธิในรูปแบบเงินอุดหนุนค่าเล่าเรียนบางส่วน แต่จะไม่ครอบคลุมค่าเล่าเรียนทั้งหมด โดยผู้ปกครองจะต้องชำระส่วนที่เหลือเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น.19) ซึ่งจากเหตุการณ์ความไม่เข้าใจในนโยบาย “เรียนฟรี 15 ปี” ของรัฐบาลดังกล่าว จึงน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่า ประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ ความ

เข้าใจต่อนโยบายดังกล่าวเป็นเช่นไร และบทบาทการประชาสัมพันธ์ ผ่านเครื่องมือการสื่อสารต่าง ๆ ให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายของรัฐบาลนั้น สามารถเข้าถึง และสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องของประชาชนให้เกิดขึ้นได้ จริงหรือไม่ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ อาจนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล เพื่อจะได้ทราบถึงข้อดี หรือปัญหาต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ต่อไป

ปัญหาคำวิจัย

1. การเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์โครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองได้หรือไม่
2. ผู้ปกครองที่มีการรับรู้ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ได้อย่างถูกต้องหรือไม่
3. ลักษณะประชากรศาสตร์คุณลักษณะใดบ้างที่มีผลต่อการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ โครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีต่อโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามขั้นตอนโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของลักษณะทางประชากรศาสตร์ ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์โครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาสื่อการประชาสัมพันธ์ ของโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ในด้านการเข้าถึงข้อมูล การใช้ช่องทางการสื่อสาร และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายดังกล่าว ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

2. สำหรับการศึกษานในเรื่องการรับรู้ โครงการประชาสัมพันธ์นโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาลครั้งนี้นั้น ผู้ศึกษาจะศึกษาในเฉพาะในด้านของความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตาม ขั้นตอนนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น

3. ในส่วนของพื้นที่ที่จะศึกษาในครั้งนี้จะเลือกศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจาก เป็นพื้นที่ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน มีการศึกษาน้อย มีผลโดยตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบายเรียนฟรี 15 ปีที่ช่วงแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

4. การศึกษาในครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในการศึกษาเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม – สิงหาคม 2552

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การรับรู้ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตามขั้นตอนนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

ความรู้ หมายถึง ระดับคะแนนเกี่ยวกับนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของผู้ปกครองบุตรหลานโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ในประเด็นต่าง ๆ

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ปกครองที่มีต่อ “นโยบายเรียนฟรี 15 ปี” ในประเด็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์นโยบายเรียนฟรีของของรัฐบาลผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่อใหม่ ทำให้ผู้ปกครองสามารถเข้าใจถึงขั้นตอนการปฏิบัติตามนโยบาย และยอมรับคำแนะนำ พร้อมทั้งปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง

พฤติกรรม หมายถึง ความถูกต้องในการลำดับขั้นตอนการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของผู้ปกครองบุตรหลานโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามที่รัฐบาลได้ประกาศเผยแพร่ไว้

ช่องทางการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ที่ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ และช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ อันได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ เช่น การประชาสัมพันธ์จากโรงเรียน และการใช้สื่อสมัยใหม่ เพื่อมุ่งหวังประโยชน์ในการรับรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามขั้นตอนของนโยบายเรียนฟรี 15 ปี จากรัฐบาล ไปยังผู้ปกครองของนักเรียนในการเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่รัฐบาลต้องการจะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและจูงใจให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ และการปฏิบัติตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ที่ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ การศึกษา อาชีพ และระดับชั้นในปกครอง

นโยบายเรียนฟรี 15 ปี หมายถึง นโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมโดยการจัดเงินอุดหนุนการศึกษาให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นโรงเรียนประเภทของรับเงินอุดหนุนจากรัฐ 70 % จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีโอกาสได้รับเงินอุดหนุน ค่าเล่าเรียน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของลักษณะทางประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร การรับรู้ ความเข้าใจและการปฏิบัติตามขั้นตอนของโครงการฯ อย่างถูกต้องของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ
2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาลของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ
3. สามารถนำผลจากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายอันจะเกิดประโยชน์มากที่สุด